

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

TISKOVÁ ZPRÁVA

Krajiny zázraků

Obrazy z dílny turnovského barokního malíře Jana Jiřího Hertla

Malíř Jan Jiří Hertl (cca 1670-1740) je jedním z „malých mistrů“ českého baroka, kteří se zasloužili o přijetí barokního stylu obyvatelstvem českého a moravského venkova. Přestože nedosahuje velikosti svých vrstevníků Brandla nebo Kupeckého jsou jeho obrazy dobrou ukázkou barokního malířského řemesla, a jakého řemesla! Patřilo k němu zvládnutí dynamické kompozice, lidské anatomie

a fyziognomie, přesvědčivé charakteristiky zobrazených materiálů, lineární a barevné (atmosférické) perspektivy, efektní střídání hladké lazurní malby s energicky nanášenými vysokými barevnými pastami... Kromě toho však nacházíme v Hertlových obrazech i potěšení ze samotné malby a tvoření. Z figur světců někdy cítíme, že malíř pracoval podle požadavku zadavatele, zřejmě i podle grafické předlohy, avšak při zobrazení vedlejších dějů, drobných výjevů v pozadí nebo přírody je zřejmé, že byl romanticky zaujat krajinou a vnímavý k jejím proměnám za denního a večerního světla. Hluboce věřící malíř dokázal na plátna přenést i svou spiritualitu a není divu, že v průlomové výstavě Pražský barok pořádané v Praze roku 1938, byl jeho obraz Legenda ze života sv. Františka vystaven vedle pláten Petra Brandla, Jana Vojtěcha Angermeiera a Filipa Bentuma. Právě svatý František z Assisi se v Hertlově díle objevuje nejvíce, vzhledem k tomu, že Valdštejnové byli fundátory a patrony františkánského kláštera v Turnově. Pro něj namaloval po požáru v roce 1707 obrazy řádových světců, Mariánský cyklus, Apoteózu sv. Jana Nepomuckého a do ambitů, obíhajících rajskou zahrádku (dnes dvorana pošty) vytvořil spolu s bratrem Rudolfem a dílnou v letech 1718–1725 dvacet pět půlkruhových lunet s výjevy ze života a činů sv. Františka. Výběr z nich je jádrem výstavy, a hlavně k nim odkazuje název výstavy Krajiny zázraků. Avšak i v dalších plátnech se krajina téměř rovnocenným partnerem figurálnímu motivu, a tak i Hertlův sv. Prokop oře s ďáblem v romantické podvečerní scénérii a zázrak sv. Jana Kapistránského v bitvě s Turky u Bělehradu přenesl turnovský malíř dokonce do skalnaté krajiny Českého ráje se vzdušnou siluetou Trosek pod zapadajícím sluncem.

Obrazy ze zrušeného kláštera, zdevastované nešetrnou manipulací a nevhodným uložením, začalo turnovské muzeum od roku 1988 postupně restaurovat, v posledních dvou letech z finančních prostředků evropské unie v programu IROP. Po ukončení této etapy získá svůj původní vzhled již 32 pláten tohoto zajímavého malíře a další budou, věříme, v dalších letech následovat.

Soubor zrestaurovaných plánnem bude poprvé vystaven v Oblastní galerii Liberec od 23. června do 9. října 2022.

Oblastní galerie Liberec poskytne plátnům velkorysý prostor, který umožní představit tato plátna poprvé jako kompletní soubor. Našim libereckým kolegům za vystavení tohoto výjimečného díla děkujeme.

Barokní olejomalby byly restaurovány s podporou projektu „Restaurování historických artefaktů kulturního dědictví Muzea Českého ráje v Turnově, digitalizace a posílení ochrany“, id. č.: CZ.06.3.33/0.0/0.0/17099/0007487, spolufinancovaného z Integrovaného regionálního operačního programu MUZEA II, výzva č. 76. + [Lišta IROP](#).

PhDr. Miroslav Cogan, kurátor sbírek výtvarného umění a šperku Muzea Českého ráje v Turnově

V Turnově 21. 6. 2022

